

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ที่มีทักษะทางภาษากลายเป็นผู้ที่มีโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลต่างๆ รวมถึงโอกาสในการทำงานและประกอบอาชีพ ซึ่งในหลายทศวรรษที่ผ่านมาการเรียนรู้ภาษาได้มุ่งไปที่ภาษาตะวันตกไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน จะมีภาษาในซีกโลกตะวันออกบ้างแต่ก็ไม่มากนัก เช่น ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ในช่วงสองถึงสามทศวรรษที่ผ่านมา ผู้คนต่างให้ความสนใจศึกษาภาษาตะวันออกมากขึ้น ด้วยเหตุผลทางการค้าและการลงทุน ภาษาจีนและภาษาเกาหลีจึงได้รับความสนใจศึกษามากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาจีนเพราะด้วยประชากรจำนวนมหาศาลและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นพลังดึงดูดการค้าและการลงทุนที่ทุกคนต่างจับตามอง จนมีคำกล่าวที่ว่า “ถนนทุกสายมุ่งสู่จีน” ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนในวันนี้กลายเป็นตลาดการค้าและการลงทุนที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ดังที่พบว่าในปี พ.ศ. 2548 เศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 ของเศรษฐกิจโลก ขณะที่การค้าและการลงทุนกับประเทศไทยก็มีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 33 และอนาคตยังเชื่อกันว่าถนนสายเศรษฐกิจระหว่างจีนและไทยจะเชื่อมโยงต่อกันอย่างสมบูรณ์ด้วยความสัมพันธ์ที่มีมาอย่างยาวนาน ดังนั้นภาษาจีนจึงเป็นภาษาที่มีความจำเป็นต่อการค้าและการลงทุนอย่างมากสำหรับอนาคตอันใกล้นี้ ภาษาจีน เป็นภาษาที่มีคนใช้สื่อสารมากที่สุดในโลก ด้วยประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีมากกว่า 1,300 ล้านคน ไม่นับรวมชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ อีกทั่วโลก และเป็นภาษาของประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีกับไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยา จึงเป็นภาษาที่คนไทยมีความคุ้นเคยเพราะเป็นภาษาที่ได้เดินทางเข้ามาพร้อมกับคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งโดยชุมชนหรือท้องถิ่นที่รวมตัวกัน ต่อมาได้มีการรวมตัวกันในนามของสมาคมชาวจีน การเรียนการสอนภาษาจีนต้องหยุดชะงักและถูกลบหายไปในช่วงที่สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งมีการรื้อฟื้นและ

สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการขึ้นอีกครั้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทยในปี พ.ศ. 2518 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจึงกลับมาตื่นตัวอีกครั้ง แต่เหตุการณ์ก่อนหน้านี้นี้ก็ได้ก่อให้เกิดผลกระทบและข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก (สำราญ จุช่วย อาภาภรณ์ ดิษฐเล็ก และอมรรัตน์ คาบุญ, 2552, หน้า 1-3)

เหตุผลที่ต้องเลือกเรียนภาษาจีนเนื่องจากว่า ในปี พ.ศ. 2558 ประชาคมอาเซียนจะเปิด คาดว่านอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาจีนจะเป็นอีกภาษาที่จะมีการใช้กันมาก เนื่องจากปัจจุบันประชากรโลกถึง 1 ใน 4 เป็นคนจีน ในภูมิภาคอาเซียนภาษาจีนก็มีการใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศ ในไทยเองแต่ละปีก็มีผู้ใช้ภาษาจีนเดินทางเข้ามาจำนวนมาก หากคนไทยมีความรู้ในการใช้ภาษาจีนก็จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในด้านการประกอบอาชีพ นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) กล่าวถึงความคืบหน้าการเตรียมความพร้อมของ สพฐ. ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ในปี 2558 ว่า การวางแผนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้รับมอบหมาย 2 เรื่อง ได้แก่ 1.ภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนบวกสาม และ 2.การพัฒนาหลักสูตร โดยในเรื่องภาษาอังกฤษ จะปักหลักหรือเน้นที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่สอนถึงระดับชั้น ม.3 เนื่องจากจบแล้วจะมี 3 ทางเลือก ได้แก่ 1.เรียนต่อชั้น ม.ปลาย 2.เรียนต่อสายอาชีพ และ 3.เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดย สพฐ. ได้ตั้งคณะทำงานจัดทำสาระเพิ่มเติม ที่เน้นภาษาเพื่อการทำงานและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อเป็นตัวช่วยโรงเรียน ทั้งนี้ต้องการให้เด็กมีพื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ หากเด็กจบการศึกษาภาคบังคับแล้วต้องไปเรียนอาชีพหรือตลาดแรงงาน เด็กจะได้มีพื้นฐานภาษาอังกฤษ ส่วนด้านภาษาอาเซียน ได้กำหนดศูนย์ภาษาต่างๆ โดยคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่นๆ ศูนย์ภาษาดังกล่าวจะเป็นแม่ข่ายเพื่อขยายผล และแต่ละแห่งจะมีโรงเรียนเครือข่าย โดยมีสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. ช่วยทำสาระเพิ่มเติม คาดหวังให้โรงเรียนที่เป็นศูนย์ภาษา เป็นตัวอย่าง และขยายผลต่อไป ขณะเดียวกันเน้นภาษาอาเซียนบวกสาม คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีด้วย เพราะถือเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ที่ทำการค้ากับประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาของประเทศดังกล่าว ขณะนี้มีศูนย์ภาษาจีน 42 แห่งทั่วประเทศ ได้ทำความร่วมมือกับรัฐบาลจีนในการช่วยพัฒนาครูรวมถึงเรื่องอื่นๆ จัดกิจกรรมและทำสาระเพิ่มเติมในการสอนภาษาระดับต่างๆ สำหรับการพัฒนาคู่มือหลักสูตร ตอนนี้กำลังจัดทำหลักสูตรจาก Curriculum Sourcebook ซึ่งจะไปเชื่อมโยงกับหลายวิชาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมาเพิ่มความเข้มข้นเรื่องราวของอาเซียนมากขึ้น ตลอดจนจัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนเป็นภาษาที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ตัวอักษรก็เขียนยาก กว่าภาษาอังกฤษ จึงทำให้นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนเพราะในปัจจุบันภาษาอังกฤษนักเรียนยัง

อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แล้วมาเรียนภาษาจีนเพิ่มเติมทำให้นักเรียนบางคนรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนที่ไม่มีสื่อเพื่อดึงดูดความสนใจ แต่ทางสาธารณรัฐประชาชนจีน พยายามผลิตสื่อการเรียนการสอนมากมายเพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนภาษาจีน โดยที่จะเป็นครูผู้สอนอย่างเดียว แต่การซื้อสื่อการสอนเป็นไปได้ยากและมีราคาแพง เนื่องจากต้องนำเข้าจากจีน

จึงทำให้เห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เป็นการจัดการเรียนรู้ให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาของจีน โฟ้นทะเล

การจัดการเรียนรู้ทางการศึกษา มีความเชื่อกันว่า การใช้สื่อนวัตกรรมประกอบจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจสำหรับผู้เรียนรูปแบบหนึ่งของสื่อสมัยใหม่ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง คือ สื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เรียนสามารถอ่านและเรียนรู้เนื้อหาสาระผ่านเว็บไซต์ได้ด้วยตนเองทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยมีเนื้อหาที่บรรจุไว้ทั้งภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยาย การฝึกอ่าน เป็นการนำเสนอประสบการณ์ที่แปลกใหม่สร้างความสนใจที่ดี ถือเป็นส่งเสริมการเรียนการสอนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่สุด สามารถใช้อ่านหรือทำแบบทดสอบทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ได้ในระบบออนไลน์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง การพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้สามารถพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคุณภาพระดับดีมาก
2. เพื่อพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้สื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ กับการเรียนรู้ตามปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานสำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพระดับดีมาก
2. สื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้สื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ตามปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 6 จำนวน 2 ห้องเรียนๆ ละ 25 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 50 คน

2. ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาสอนทั้งหมด 9 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 2 คาบๆ ละ 50 นาที

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 ตามชื่อบุคคลอื่น

หน่วยที่ 2 เพื่อนนักเรียน

หน่วยที่ 3 เครื่องเขียน

หน่วยที่ 4 ครอบครัวของฉัน

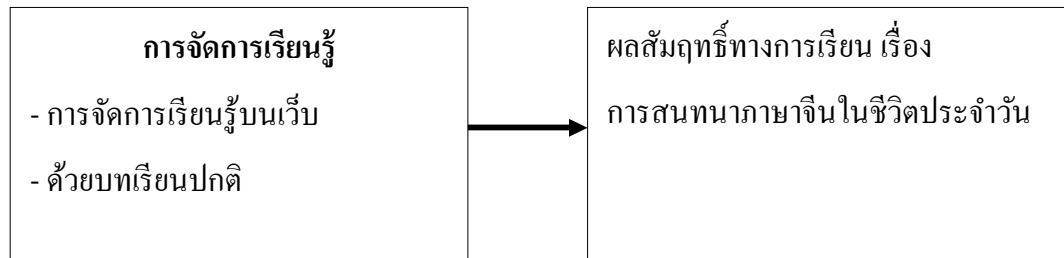
หน่วยที่ 5 บ้านของฉัน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนการสอนบนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนการสอนบนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ หมายถึง สื่อที่มีการจัดระบบเนื้อหา โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์เป็นหลัก ซึ่งนำเสนอเนื้อหาเรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย คู่มือ การเรียนการสอนบนเว็บ (Web - Based Instruction: WAI) แบบฝึกปฏิบัติ และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน หมายถึง การสนทนาในเนื้อหาที่คนส่วนใหญ่จะพูดเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือการถามทุกข์สุข ประกอบด้วย คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง และคำถาม-ตอบเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

เกณฑ์ประสิทธิภาพชุดการเรียนการสอนผ่านเว็บ 80/80 ค่าร้อยละ 80 แรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากการทำแบบฝึกหัดและการประกอบกิจกรรม (E_1) ส่วนค่าร้อยละ 80 หลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน (E_2)

การจัดการเรียนรู้ตามปกติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้ให้ความรู้ จากใบงาน กิจกรรม และเกมส์ ประกอบการเรียนการสอน ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชา ภาษาจีน โดยมีเนื้อหาทั้งหมด 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ตามชื่อ บุคคลอื่น หน่วยที่ 2 เพื่อนนักเรียน หน่วยที่ 3 เครื่องเขียน หน่วยที่ 4 ครอบครัวของฉัน และหน่วยที่ 5 บ้านของฉัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนบนเว็บ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป้อม นาคราชสวาทยานนท์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ เขต 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สื่อการจัดการเรียนรู้บนเว็บ เรื่อง การสนทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือช่วยสอนของครูได้
2. นักเรียนสามารถทบทวนและฝึกฝนทักษะทั้งสองด้าน ฟัง พูด ได้ตามความต้องการ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนบนเว็บ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น